

Sheikh-Zayed-bin-Sultan-Al-Nahyan-moskén

Arkitekt: Yusef Abdelki, Halcrow (Executive Architects), Spatium Architects, Milano (Interior Design)

Ljusplanerare: Speirs and Major Associates, Edinburg.

Fotograf: Charles Crowell, Black Star

Projektort: Abu Dhabi

Den nya moskén i Abu Dhabi är superlativernas byggnadsverk och förenar traditionell hantverkskonst med ny teknik – till exempel i belysningen.

Bländande vit, nästan som ett fata morgana, reser sig den mäktiga Sheikh Zayed-moskén ur östra änden av den ö i Persiska Viken, som utgör centrum i emiratet Abu Dhabi. Moskén, namngiven efter Zayed Bin Sultan Al Nayhan, den avlidne härskaren över Abu Dhabi och grundare till Förenade Arabemiraten, superlativernas byggnad: Det är den största moskén i emiraten och den tredje största i världen, den har den största kupolen av alla moskéer och den största handvävda mattan i världen. I dess inre rymmer mer än 40 000 troende. Elva år efter att byggnationen påbörjats och ett år efter invigningen färdigställs arbetena på utomhusanläggningen.

Byggherrarnas önskemål, ljusplanerarnas koncept och ERCOs filosofi som leverantör av ljusverktyg gick hand i hand i detta projekt: Ljuskällorna skulle hållas så väl dolda som möjligt, och ett speciellt fokus låg på den vertikala belysningen.

I fördjupningen vid takkanten, i väggnischer eller bakom ornamenterade galler döljer sig hundratals Lightcast riktstrålkastare, Stella strålkastare och Stella wallwashers.

Qibla, böneväggen med den förgyllda Mihrab-nischen, vetter i riktning mot Mecka. Den utgör det religiösa hjärtat i moskén och bär de 99 namnen på Allah som marmor-intarsia, genomlyst av ett fiberoptiksystem.

Även i de marmorklädda pelarsalarna kring den centrala kupolsalen satsar ljusplanerarna på visuell komfort och den magiska effekten hos vertikal belysning.

Den centrala salen har mäktiga kupolvalv. De olika ljuskomponenterna, däribland "dekorativt ljus" i form av en gigantisk ljuskrona, kan kombineras på ett stämningsfullt sätt beroende på tid på dygnet och tillfälle. Även i länderna kring Persiska Viken spelar energieffektivitet numera roll, därför är ERCOs ljusverktyg utrustade med energisnåla metallhalogenlampor med lång livslängd överallt där ljusreglering inte behövs.

Moskén har fått utmärkelsen "Middle East Lighting Design Award 2008" som bästa ljusprojekt i hela Mellanöstern.

Även i området kring moskén används ERCO-produkter. Flera hundra strålkastare, infällda golvarmaturer och över tusen

trappstegsarmaturer med modern och energisparande LED-teknik står där för effektiv visuell komfort.

Besöksinformation finns på:

www.visitabudhabi.ae/de/what.to.do/mosques.and.other.places.of.worship/sh.zayed.mosque.aspx

Mer information och anmälan till guidade visningar per e-post till:
zayedmosquetour@adta.ae

Medverkande vid bygget

Interiörarkitektur: Spatium Architects, Milano.
www.spatium.it

Huvudarkitekt: Halcrow
www.halcrow.com

Ljusplanering: Speirs and Major Associates, Edinburg.
www.lightarch.com

